

<p style="text-align: center;">kandidaat nr. 1 (Lisa nr. 1)</p> <p style="text-align: center;">“Nägemus Eesti Geoloogiakeskuse arendamisest lähima viie aasta jooksul”</p>	<p style="text-align: center;">kandidaat nr. 4 (Lisa nr. 4)</p> <p style="text-align: center;">“Nägemus OÜ Eesti Geoloogiakeskus (EGK) arendamisest sise- ja välisturgudel lähima viie aasta jooksul”</p>
<p>Riigi geoloogiateenistuse ülesanded:</p> <p>[Tavaliselt on riigi geoloogiateenistus organisatsioon, mis kogub, täiendab ja omab informatsiooni riigi loodusvaradest, annab nõu riigi esindajale loodusvaradega seotud majanduslike, sotsiaal-majanduslike kui ka keskkonnakaitsete küsimuste osas, aga samuti looduslike riskide maandamise ning loodus- või keskkonnakatastroofideks valmisoleku asjus.</p> <p><u>Ideaaljuhul on geoloogiateenistus koht, kus paikneb nii ruumiline, elemendiline, kivimiline jm. füüsiline ja elektrooniline/digitaalne informatsioon.</u> Tänapäeval on edukates riikides suur osa sellest informatsioonist elanikkonnale vabalt kättesaadav.</p> <p>Parimad näited selles vallas on Soome (http://www.gtk.fi/) ja Rootsi (http://www.sgu.se) geoloogiateenistused, mida võib õigustatult pidada maailma kõige edukamate geoloogiateenistuste gruppi kuuluvateks. Mõlema riigi teenistused ei tegele juba pikka aega vaid oma maa maapõuega, vaid on tõsiseltvõetavad teenustepakkujad eeskätt arengumaades, aga samuti mõnedes arenenud riikides.</p> <p>On ka selge, et <u>ühiskonna vajadus maapõuealase info järele ei ole kunagi olnud nii suur kui praegusel arenguetapil</u>, kus maa ka Eestis on muutunud arvestatavaks ostu-müügi artikliks. Eluks vajaliku vee ja teiste maapõuevarade hankimisest sildade ja tunnelite ehitamiseni, seejuures säästliku arengu põhimõtteid järgides – selleks on vaja infot tasemel, mis rahuldaks kaasaegset avalikku kui ka erasektorit.]</p>	<p>Riigi geoloogiateenistuse ülesanded:</p> <p>[Peamisi ülesandeid Keskkonnaministeeriumi (KKM) valitsemisalas tegutseval EGKI, riigile kuuluval äriühingul, on ennekõike KKM-i nõustamine ja varustamine vajaliku maapõuealase informatsiooniga.</p> <p>St kogu eeltöö maavarade kasutuselevõtuks tehakse EGK poolt. Selleks on lähima viie aasta jooksul vajalik täiendada olemasolevat meeskonda, et tagada vajalik kompetents eelnimetatu läbiviimiseks.</p> <p>Kõik see loob omakorda, riigi perspektiivis, aluse maavarade kompleksseks ning süsteemseks uurimiseks, jätkusuutlikuks kasutamiseks ning kaitseks.</p> <p>St riigil on oma äriühing, kes omab strateegilist visiooni kus, millist maavara leidub ning millised kohad on tekkinud vajaduste rahuldamiseks kõige ostarbekamad. Kaoks senine “kes-ees-see-meis” lähenemine maapõue kasutuselevõtul, see asenduks kindlajoonelise maapõue-poliitikaga, milles riigi huvid on primaarsed ning kaitstud. Siinkohal võib tuua paralleele Riigimetsa Majandamise Keskusega, kelle hallata on riigi metsa majandamine.]</p> <p>[EGK näol on olemas suurepärase „vundament“, millelt riigile vajaliku maapõue-alase kompetentsikeskuse arendamine toimuma peab.]</p>
<p>Eesti Geoloogiakeskuse hetkeolukord:</p> <p>[Eestis peaks sarnast nishi täitma OÜ Eesti Geoloogiakeskus (EGK). EGK on aastate jooksul seda ka jõudumööda teinud.</p> <p><u>Kahjuks oleme mitmete Euroopa Liidus üldtunnustatud uuringute, andmebaaside ja maapõue informatsiooni taseme, organiseerituse ja avatusega mitte just juhtivate riikide seas.</u></p> <p><u>Vajaka jääb kaasaegsest lähenemisest olemasolevale ja tulevikumaavarale, strateegilisest nägemusest keskkonnaseisundi säilitamisel ja parandamisel, integreerumisest rahvusvaheliste andmebaasidega ja rahvusvaheliselt tunnustatud spetsialistidest.</u></p> <p>Olen kindel, et nimetatud vajakajäämistesse tuleb väga tõsiselt suhtuda, aga samas usun, et oskuslikul ressursi suunamisel, tipp-spetsialistide kaasamisel ja teatud ümberkorralduste läbiviimisel saab EGK-d arendada kaasaegse geoloogiateenistuse suunas.]</p>	<p>Eesti Geoloogiakeskuse hetkeolukord:</p>

<p style="text-align: center;">kandidaat nr. 1 (Lisa nr. 1)</p> <p style="text-align: center;">“Nägemus Eesti Geoloogiakeskuse arendamisest lähima viie aasta jooksul”</p>	<p style="text-align: center;">kandidaat nr. 4 (Lisa nr. 4)</p> <p style="text-align: center;">“Nägemus OÜ Eesti Geoloogiakeskus (EGK) arendamisest sise- ja välisurgudel lähima viie aasta jooksul”</p>
<p>Lähiaastate strateegilised ülesanded:</p> <p>[Lähiaastatel tuleks Eestis tegeleda järgmiste tegevuste arendamisega:</p> <p>(1) <u>Andmebaaside jätkuv edasiarendamine, kogu varasema mõtestatud geoloogilise informatsiooni digitaliseerimine, süstematiseerimine ja kättesaadavuse tagamine</u></p> <p>(2) <u>Kivimikogude süstematiseerimise jätkamine ja hoiutingimuste parandamine ning kogude kasutusvõimaluste edendamine</u>, sh. elektroonilise info sidumine kivimikogudega (Arbavere, Keila)</p> <p>(3) <u>Geoloogiline kaardistamine prioriteetsetel maa-aladel ja põhikaardistamise jätkamine, varasema kaardimaterjali digitaliseerimine, temaatiliste kaardikihtide koostamine</u>, sh. hüdrogeoloogilised, maa- ja loodusvarade, geofüüsikalised, mereranniku ja -akvatooriumi kaardid, keskkonna-geoloogilised kaardid jt.</p> <p>(4) <u>Senisest oluliselt põhjalikumalt ja mastaapsemalt tuleb jätkata maa- ja loodusvarade, strateegiliste maavarade ning võimalike tulevikumaavarade uuringut tänapäevaste meetoditega</u>, saadud info süstematiseerimist ja laialdaselt kasutatavaks muutmist.</p> <p>(5) <u>Olulise tähelepanu alla tuleb võtta rannavööndi ja merepõhja geoloogiline kaardistamine, rannikute- ja mereala planeeringute ja sadamaehituste ekspertiis ja nõustamine</u></p> <p>(6) <u>Laialdaselt tuleks pakkuda kõrgekvaliteedilist info- ja uuringuteenuseid Eesti ja rahvusvahelistele arendajatele</u> maapõue ressurside, sh. põhjavee uurimisel ja kasutamisel, keskkonnamõjude ja strateegiliste keskkonnamõjude hindamisel, keskkonnaseisundi analüüsil</p> <p>(7) <u>Arendada innovatiivseid infotehnoloogilisi ja uuringumeetodeid</u> maapõueressursi paremaks leidmiseks, haldamiseks ning keskkonnamõjude minimeerimiseks.]</p>	<p>Lähiaastate strateegilised ülesanded:</p> <p><u>[EGK kodulehelt leiab loetelu peamistest töödest ja suundadest, millega tegeletakse praegu:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Geoloogiline kaardistamine. Mõõtkavas 1:50 000, mille tulemused on kasutatavad maapõuealastes andmepankades ning erinevatele probleemidele lahenduste leidmiseks; 2. Maapõue-alaste andmepankade täiendamine ja pidamine (sh hoidlate korrastamine ja renoveerimine); 3. Riiklik keskkonnaseire (põhjaveeseire, seismiline seire, mererannikute seire jm); 4. Maavarade-alased üldgeoloogilised uurimistööd; 5. Merepõhja geoloogiline uurimine; 6. Keskkonna-alased uurimistööd; 7. Hüdrogeoloogilised uurimistööd; 8. Teadus- ja arendustööd; 9. Osalemine rahvusvahelistes maapõue-alastes projektides.] <p><u>[Kindlasti on lähima viie aasta ülesandeks nimetatud suundade tegevuses hoidmine, meeskonna tugevdamine ning vajadusel uute tegevussuundade lisamine.]</u></p> <p>[Keskkonnaministeeriumi üheks paljudest eesmärkidest on maapõue kasutamise ja kaitse strateegiate koostamine. EGKl on juba täna olemas vajalik ning kvaliteetne maapõuealane informatsioon, meeskonda tugevdades oleks osaühing lisaks seniste geoloogiliste kaartidega varustamise, võimeline ka osalema ja andma asjakohast nõu KKMe erinevate strateegiliste dokumentide koostamisel.]</p>
<p>EGK arengut toetavad tegevused:</p> <p>[Ülalnimetatud suundade parimaks realiseerimiseks on oluline arvestada järgmiste tegevustega:</p> <p>(a) <u>Luua atraktiivne töökeskkond noortele spetsialistidele koos arenguvõimaluste, konkurentsivõimelise palga ja töötingimustega</u>. Võimaldada olemasolevatel spetsialistidel olulist enesetäiendamist ja parandada know-how (ja ka spetsialistide) vahetust lähiriikide geoloogiateenistustega</p> <p>(b) <u>Arendada laiabaasilist koostööd Eesti kõrgkoolidega</u>, spetsialistide väljaõppe parandamise ja arendamise ning uuringute ühise läbiviimise osas, vajadusel vaadata üle ja teha ettepanekud geoloogia ja Maa-teaduste õppekavade modifitseerimiseks koostöös kõrgkoolidega</p> <p>(c) <u>Konsortiumil põhineva ühtse laboribaasi rajamine ja arendamine</u>, vähemasti Põhja-Eesti regioonis, võimalusel Eesti ulatuses. Laboribaas vastaks kaasaegsele kõrgemale rahvusvahelisele standardile ning oleks hinna poolest atraktiivne konsortiumi liikmetele.]</p>	<p>EGK arengut toetavad tegevused:</p> <p><u>[Kindlasti tuleks laiendada praegust EGK õppe-uurimis-tegevust</u>. Senisest rohkem lülitada EGK poolt pakutavat õppe- ja uurimisvõimalust erinevatesse keskkonnahariduse programmidesse. Lähiaastatel korrastata Arbaveres asuv kärnihoidla õppekeskuseks, milles saab korraldada erinevaid väljapanekuid, korraldada ekskursioone ning uurimisretki.]</p> <p><u>[Labori võimekust tuleb tõsta lähiaastatel</u>, et oleks olemas parim võimalik tehnoloogia ning ekspertiis erinevate analüüside tegemiseks ka EGKl oma laboris.]</p>

<p style="text-align: center;">kandidaat nr. 1 (Lisa nr. 1)</p> <p>“Nägemus Eesti Geoloogiakeskuse arendamisest lähima viie aasta jooksul”</p>	<p style="text-align: center;">kandidaat nr. 4 (Lisa nr. 4)</p> <p>“Nägemus OÜ Eesti Geoloogiakeskus (EGK) arendamisest sise- ja välisturgudel lähima viie aasta jooksul”</p>
<p>Riigi osa EGK arenguvõimaluste toetamisel:</p> <p>[(1) Reeglina on geoloogiateenistused (Geological Survey) riigiasutused ja vastava (enamasti tööstus-, energeetika-, majandus- või keskkonna-) ministeeriumi valitsemisalas, kuid määratletud tavaliselt presidendi (või kuninga) ja valitsusjuhi poolt allakirjutatud seaduse ning valitsusjuhi või ministri tasemel alla kirjutatud põhimäärusega. Viimastel aastakümnetel on valdav osa geoloogiateenistusi asunud osalema ka riikide regionaal- ja kohalikes planeeringutes.</p> <p>Sellest tulenevalt oleks mõistlik muuta EGK staatus riigi osühingust riigiasutuseks.</p> <p>(2) Vajalik on riigi eripärale, olemasolevatele tingimustele ja võimalustele toetuva rahastusmehhanismi väljatöötamine. Mõistlike rahastamisproportsioonide sätestamine ei ole lihtne ülesanne ning proportsioonid on kahtlemata ajas muutuvad.</p> <p>Praegusel ajal oleks mõistlik kui riigi osa (riiklikud tellimused, seire jms.) moodustaks umbes 50–60%, ülejäänud osa kataksid vahendid, mis tuleksid osalemistest rahvusvahelistes projektides, välisteenused ja kohalik erasektor. Vastavalt maailma geoloogiateenistuste parimale kogemusele on otstarbekas osaleda ka loodusteaduslikes teadusprojektides. Selline tegevus võiks eelarvest moodustada 5–8%.</p> <p>Siinkohal tuleb rõhutada, et EGK on esmane koostööpartner riiki hõlmavate rahvusvaheliste ja rahvuslike projektide teostatavuse uuringutes ja järgnevates uuringu- ja arendustöodes, näiteks ViaBaltika, Soome lahe tunnel, LNG arendus jm.]</p>	

<p style="text-align: center;">kandidaat nr. 1 (Lisa nr. 1)</p> <p style="text-align: center;">“Nägemus Eesti Geoloogiakeskuse arendamisest lähima viie aasta jooksul”</p>	<p style="text-align: center;">kandidaat nr. 4 (Lisa nr. 4)</p> <p style="text-align: center;">“Nägemus OÜ Eesti Geoloogiakeskus (EGK) arendamisest sise- ja välis-turgudel lähima viie aasta jooksul”</p>
<p>Rahvusvaheline dimensioon:</p> <p>[Eesti Geoloogiakeskus on Euroopa Geoloogiateenistuste Ühenduse (<i>EuroGeoSurveys</i>, asut. 1995) täisliige aastast 2003. See paneb omakorda ka EGK-le teatud nõuded tegevusväljade ja kvaliteedi osas. Euroopa Liidu geoloogiateenistuste praegused kogemused näitavad selgelt järjest kasvavat rahvusvahelise integratsiooni vajadust. EL poolt toetatavad ja rahastatavad projektid eeldavad geoloogiateenistuste koostööd ja võimekate rahvusvahelise kogemusega spetsialistide olemasolu. Oluliselt tihedam integreerumine EL ja maailma geoloogiaorganisatsioonidega on lähiaastate suurim ülesanne.</p> <p><u>Rahvusvahelises plaanis on lähiaastatel vajadus tegeleda järgmiste tegevustega:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Koostöö loomine ja oluline tugevdamine, koostööprojektidesse sisenemine ja projektide algatamine EL geoloogiateenistustega, sh Põhjamaade ja Balti riikide grupis (2) Geoloogilise informatsiooni, elektrooniliste andmebaaside ja kivimikogu kättesaadavaks tegemine rahvusvahelisel tasandil (3) Oluliselt suurema initsiatiivi haaramine, konsulteerimine, teenuse pakkumine Läänemerega seonduvate geoloogiliste küsimuste lahendamisel Läänemere-riikide grupis (4) Koostööprojektidesse sisenemine teiste maailma maade teenistustega, osalemine teenusepakkujana ühisprojektides (eeskätt Aafrika ja Lõuna Ameerika riikides). <p><u>2013. aastal on EGK osalenud/osalemas küll mitmes välisprojektis (Geo-Seas, EuroGeoSource, PanGeo, EMODNET-Geology), kuid palju reaalseid võimalusi on jäänud erinevatel põhjustel kasutamata.</u> Üheks põhjuseks on ilmselt olnud omaosaluse katmisvõimaluste puudumine.</p> <p>Eesti riigile potentsiaalset kasu toovate EL projektide nimekiri on pikk, siinkohal võiks tuua ära vaid mõned käimasolevad, millesse EGK ei ole “mahtunud” osalema:</p> <p><i>EGDI-Scope</i> – Euroopa vabade andmepankade loomine; <i>ProMine</i> – metalsete ja mittemetalsete leiukohtade levik üle EL; <i>ThermoMap</i> – Euroopa maasoojuse kaardiserver; <i>GS Soil</i> – mulla geokeemia.</p> <p>Mitmed olulised projektid algavad lähiaastatel, milles osalemine on vajalik mitte ainult EGK arenguks, vaid ka kogu riigi seisukohalt.]</p>	<p>Rahvusvaheline dimensioon:</p> <p>[EGK on seni aktiivselt osalenud erinevates rahvusvahelistes projektides. Rahvusvahelise suhtlemise osakaalu on vaja lähitulevikus suurendada ning tõhustada. Teiste riikide kogemused on õpetlikud, lisaks on võimalik enda kogemusi naabrite ja partneritega jagada.]</p> <p>[Kindlasti ei peaks välisturu osa EGK tegevuses olema kaetud vaid erinevates projektides osalemisega, lähitulevikus meeskonna tugevdamise tagajärjel peaks olema EGK ka võimekus ning jaks välisnangetes osaleda ning see läbi edukalt äritegevust elluviia.]</p>

Kandidaatide nr. 1 ja nr. 4 EGK arenguvisionide “Nägemused OÜ Eesti Geoloogiakeskus arendamisest sise- ja välis-turgudel lähima viie aasta jooksul” analüüsil selgub, et:

- **kandidaat nr. 4** on esitanud lühidalt üldteoreetilised, programmilised seisukohad EGK mõningate võimalike arengute osas lähima viie aasta jooksul. Kandidaadi poolt on täielikult jäetud käsitlemata EGK hetkeseisu analüüs ning võimalikud meetmed EGK finantsolukorra normaliseerimiseks. **EGK tulevikuvisioniks on kandidaadi arvates riigi üriühing osaühingu staatuses** (st. teenuste osutamisest kasumit taotlev organisatsioon).

- **kandidaat nr. 1** on esitanud põhjaliku, konkreetse visiooni EGK arendamisest lähima viie aasta jooksul: sh. loetledes riikliku geoloogiateenistuse funktsioone ühiskonnale, käsitledes EGK hetkeseisukorda, esitades konkreetse arengukava nii EGK tegevuste kui töökeskkonna osas, selgitades riigi osa ja finantsstrateegiaid EGK arendamisel ja esitades konkreetse tegevusplaani rahvusvahelise koostöö osas. **EGK tulevikuvisioniks on kandidaadi arvates riigiasutusena toimiv riiklik geoloogiateenistus.**